

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1992-1993**

6 JULI 1993

**Ontwerp van wet tot vervollediging
van de federale Staatsstructuur**

(Artikel 105)

VERSLAG**NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIEN
UITGEBRACHT****DOOR MEVR. DELCOURT-PETRE****INHOUD**

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door de Minister van Pensioenen	2
II. Bespreking	3
III. Stemming	4

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heer Cooreman, voorzitter; mevr. Cahay-André, de heren De Grauwe, Deprez, Didden, Dighneef, Garcia, Geens, Goovaerts, Hatry, Jonckheer, Kenzeler, Leroy, Moens, Schiltz, Tavernier, Vancrombruggen, Van Thillo, van Weddingen, Weyts en mevr. Delcourt-Pêtre, rapporteur.

2. Plaatsvervangers: de heer Bayenet, mevr. Dardenne, de heren de Donnée, Vanhaverbeke, Vermassen en Wintgens.

3. Andere senatoren: de heren Cuyvers en Leclercq.

R. A 16310*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:****777 (1992-1993):**

Nr 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.
Nrs 2 en 3: Verslagen.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1992-1993**

6 JUILLET 1993

**Projet de loi visant à achever
la structure fédérale de l'Etat**

(Article 105)

RAPPORT**FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES FINANCES
PAR MME DELCOURT-PETRE****SOMMAIRE**

Pages

I. Exposé introductif par le ministre des Pensions	2
II. Discussion	3
III. Vote	4

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: M. Cooreman, président; Mme Cahay-André, MM. De Grauwe, Deprez, Didden, Dighneef, Garcia, Geens, Goovaerts, Hatry, Jonckheer, Kenzeler, Leroy, Moens, Schiltz, Tavernier, Vancrombruggen, Van Thillo, van Weddingen, Weyts et Mme Delcourt-Pêtre, rapporteur.

2. Membres suppléants: M. Bayenet, Mme Dardenne, MM. de Donnée, Vanhaverbeke, Vermassen et Wintgens.

3. Autres sénateurs: MM. Cuyvers et Leclercq.

R. A 16310*Voir:***Documents du Sénat:****777 (1992-1993):**

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.
N°s 2 et 3: Rapports.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN PENSIOENEN

Artikel 1 van de wet van 6 augustus 1931 houdende de vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers werd vervolledigd door de volgende bepaling (artikel 102 van het voorstel van wet):

« De in het eerste lid bedoelde ambtenaar of bezoldigd beambte van de Staat heeft evenwel recht op politiek verlof voor het uitoefenen van zijn mandaat. De perioden die door dit politiek verlof worden gedeckt, worden gelijkgesteld met perioden van dienstactiviteit. Zij worden niet bezoldigd. »

Deze wijziging stelt bijgevolg een politiek verlof in voor de federale ambtenaren die parlementair worden.

Dit verlof, dat wordt gelijkgesteld met een periode van dienstactiviteit, is uiteraard niet bezoldigd.

Overeenkomstig de wet van 10 januari 1974 tot regeling van de inaanmerkingneming van bepaalde diensten komen de perioden van niet-bezoldigde afwezigheid gelijkgesteld met dienstactiviteit, in rekening voor de opening van het recht op het pensioen ten laste van de Schatkist en voor de berekening ervan. Dit heeft tot gevolg dat de perioden tijdens welke de ambtenaar parlamentslid is, overeenkomstig het ontwerp, gevaloriseerd worden voor het pensioen dat aan de betrokkene wordt toegekend in zijn hoedanigheid van ambtenaar.

Artikel 105, dat u ter bespreking wordt voorgelegd, voert tenslotte in artikel 4 van de wet van 10 januari 1974 een bepaling in die rekening houdt met het feit dat de betrokken mandatarissen voor de gepresteerde jaren van een eigen pensioenstelsel gebruik kunnen maken en verhindert de mogelijkheid tot cumulatie van pensioenen voor dezelfde periode.

Het aangewende mechanisme is het klassieke mechanisme in het pensioenstelsel van de openbare sector. Het bestaat in het feit dat de toename van het pensioen als ambtenaar door de in aanmerkingneming van de jaren waarin de betrokkene een politiek mandaat heeft uitgeoefend, verminderd wordt met het pensioen of het gedeelte van het pensioen toegekend voor dezelfde periode uit hoofde van de uitoefening van het politiek mandaat.

We nemen een eenvoudig voorbeeld: dit van een inspecteur-generaal van een ministerie die gedurende vijf jaar een parlementair mandaat uitoefent.

Dit zal aanleiding geven tot het in mindering brengen van het pensioen en de rente van de betrokkene ten laste van de pensioenkas van senatoren of volks-

I. EXPOSE INTRODUCTIF PAR LE MINISTRE DES PENSIONS

L'article 1er de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives a été complété par l'alinéa suivant (art. 102 de la proposition de loi):

« Toutefois, le fonctionnaire ou employé salarié de l'Etat, visé à l'alinéa 1er, a droit à un congé politique pour l'exercice de son mandat. Les périodes couvertes par ce congé politique sont assimilées à des périodes d'activité de service. Elles ne sont pas rémunérées. »

Cette modification instaure donc un congé politique pour les fonctionnaires de l'Etat qui deviennent parlementaires.

Ce congé, assimilé à une période d'activité de service, n'est évidemment pas rémunéré.

Conformément à la loi du 10 janvier 1974 réglant l'admissibilité de certains services, les périodes d'absence non rémunérées assimilées à l'activité de service sont admissibles pour l'ouverture du droit à la pension à charge du Trésor public et pour le calcul de celle-ci. Il en résulte que les périodes pendant lesquelles un fonctionnaire est parlementaire seront, conformément au projet, valorisées pour la pension accordée à l'intéressée en tant que fonctionnaire.

L'article 105 qui est soumis à votre examen introduit en conséquence dans l'article 4 de la loi du 10 janvier 1974 une disposition qui tient compte du fait que les mandataires en cause bénéficient d'un régime propre de retraite pour les années prestées et supprime la possibilité de cumul de pensions pour la même période.

Le mécanisme retenu est un mécanisme classique en matière de pension du secteur public. Il consiste dans le fait que l'accroissement de la pension en tant que fonctionnaire qui résulte de la prise en considération des périodes pendant lesquelles l'intéressé a exercé un mandat politique soit diminué de la pension ou de la période de pension accordée pour la même période pour l'exercice du mandat politique.

Prenons un exemple très simple: celui d'un inspecteur général de ministère exerçant un mandat parlementaire pendant cinq ans.

Il y aura lieu de déduire de l'accroissement de la pension à charge du Trésor public à laquelle l'intéressé peut prétendre pour la période de mandat parle-

vertegenwoordigers, op de toename van zijn pensioen ten laste van de Schatkist voor de perioden tijdens welke hij een parlementair mandaat, gelijkgesteld met dienstactiviteit, heeft uitgeoefend.

Concreet geeft het voorbeeld de volgende situatie:

Gedeelte pensioen als inspecteur-generaal:
 $2\,092\,955 \times 5/60 = 174\,412$ frank.

Pensioen en rente als parlamentslid voor vijf jaar:
 396 791 frank.

In het aangehaalde voorbeeld hebben de jaren gepresteerd als mandataris geen enkele invloed op het pensioen ten laste van de Schatkist.

Er moet tenslotte worden opgemerkt dat de wijziging van artikel 4 van de wet van 10 januari 1974 geen enkele weerslag heeft op de perioden van politiek verlof, andere dan deze als parlamentslid bedoeld bij de wet van 18 september 1986. Deze laatste wet betreft een ander stelsel waarin de verlofperioden gelijkgesteld worden met perioden van niet-activiteit en bijgevolg niet in rekening komen voor het pensioen ten laste van de Schatkist.

II. ALGEMENE BESPREKING

Volgens de Minister vormt dit artikel een belangrijke doorbraak in het debat met betrekking tot het politiek verlof voor parlementsleden. Het principe van het politiek verlof voor parlementsleden-ambtenaren wordt hier doorgedrukt met alle implicaties vandien op de pensioenregeling. Het is voorheen frequent voorgevallen dat ambtenaren die parlementslid werden, verplicht werden ontslag te nemen. Dit artikel strekt ertoe een einde te maken aan deze toestand.

Op de vraag van een senator of de regeling met terugwerkende kracht wordt ingevoerd, antwoordt de Minister ontkennend.

Volgens de Minister bestaat het principe erin dat een persoon niet tegelijkertijd een pensioen als ambtenaar en een pensioen als parlamentslid kan opbouwen. Er zal een verrekening worden toegepast. Bij het parlementslid zal voor de berekening van zijn pensioen het hoogste bedrag in aanmerking worden genomen.

In het voorbeeld uit de inleidende uiteenzetting zou, indien de periode van vijf jaar voor de berekening van zijn ambtenarenpensioen zou hebben meegetekend, indien de betrokkene dus geen parlementair mandaat zou hebben uitgeoefend, die periode een invloed hebben gehad op zijn pensioen ten belope van 176 000 frank. Voor die vijf jaar gedurende welke de betrokkene een parlementair mandaat uitoefent, zal hij een pensioen krijgen ten laste van de pensioenkas van de Kamer van volksvertegenwoordigers of van de Senaat ten belope van 396 000 frank.

mentaire assimilée à de l'activité de service, la pension et la rente à laquelle l'intéressé aura droit à charge de la Caisse de retraite des sénateurs ou des députés.

La situation se présenterait donc concrètement de la façon suivante dans l'exemple choisi:

Part de pension de l'inspecteur général: $2\,092\,955 \times 5/60 = 174\,412$ francs.

Pension et rente de parlementaire pour cinq ans:
 396 791 francs.

Dans l'exemple cité, les années de mandat parlementaire ne produiraient dès lors aucun effet dans la pension à charge du Trésor public.

Il est à noter pour terminer que la modification apportée à l'article 4 de la loi du 10 janvier 1974 n'a aucune incidence en ce qui concerne les périodes de congé politique autres que ceux des parlementaires visées par la loi du 18 septembre 1986. Cette dernière loi procède en effet d'un autre régime où les périodes de congé sont assimilées à de la non-activité et ne sont donc pas admissibles pour la pension à charge du Trésor public.

II. DISCUSSION GENERALE

Selon le ministre, l'article 105 constitue un important tournant dans le débat concernant le congé politique des parlementaires. Le projet consacre le principe de l'octroi d'un congé politique aux parlementaires fonctionnaires, avec tout ce que cela implique pour ce qui est de la réglementation concernant les pensions. Il a vu souvent, jadis, des fonctionnaires qui devenaient parlementaires devoir démissionner. Le projet à l'examen vise à mettre fin à cette situation.

Un sénateur souhaite savoir si la réglementation en projet aurait un effet rétroactif. Le ministre répond négativement.

Le ministre précise que le projet vise, en principe, à faire en sorte que le parlementaire qui est aussi fonctionnaire ne puisse pas se constituer simultanément une pension de fonctionnaire et une pension de parlementaire. Il y aura lieu, dès lors, de faire un décompte. C'est le montant le plus élevé que l'on retiendra pour le calcul de la pension.

Dans l'exemple cité dans l'exposé introductif, la période de cinq ans qu'il aurait fallu prendre en compte normalement pour le calcul de la pension que l'intéressé aurait touché en tant que fonctionnaire, s'il n'avait jamais exercé de mandat parlementaire, correspondrait, pour ce qui est de sa pension, à un montant de 176 000 francs. Or, comme il a exercé un mandat parlementaire au cours de ces cinq années, il touchera une pension de 396 000 francs à charge de la Caisse des Pensions de la Chambre des représentants ou du Sénat.

Die vijf jaar wordt beschouwd als dienstactiviteit. Om te verhinderen dat de persoon in kwestie de 176 000 frank en de 396 000 frank cumuleert, zal het Ministerie van Financiën bij de berekening van het pensioen als ambtenaar, de periode van vijf jaar aftrekken gedurende welke de betrokkene in het Parlement zitting heeft gehad. Hij zal dus zijn pensioen krijgen voor de jaren die hij effectief heeft gewerkt als ambtenaar en hij kan dit cumuleren met de 396 000 frank voor de vijf jaar waarin hij als parlements lid heeft gewerkt.

De wet van 18 september 1986, waardoor een politiek verlof wordt ingevoerd voor de personeelsleden van de overheidsdiensten, beoogt in feite de niet-parlementaire politieke mandaten. Hierbij moet worden aangestipt dat het in de wet bedoelde politiek verlof geen met dienstactiviteit gelijkgestelde onbezoldigde afwezigheid is.

Dit houdt in dat deze jaren niet mee zullen tellen voor de berekening van het pensioen ten laste van de Schatkist.

Artikel 105 beoogt alleen de kamerleden, senatoren en verkozenen van de Wetgevende Kamers.

Een lid wil, zoals reeds gebeurd is in de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, een oproep doen voor een sociaal statuut voor de politici op alle bestuursniveaus.

Volgens de Minister vormt artikel 105 van het ontwerp reeds een belangrijke stap in deze richting.

Een ander lid vindt het beschikken over een politiek verlof ook een belangrijke stap voor de werking van de democratie. Het draagt ertoe bij dat bepaalde personen toegang kunnen krijgen tot een parlementair mandaat en later eventueel hun beroeps carrière kunnen hervatten. Aldus wordt een snellere rotatie van de mandaten mogelijk.

III. STEMMING

Het artikel 105 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het verslag wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

De Rapporteur,
Andrée DELCOURT-PETRE. *De Voorzitter,*
Etienne COOREMAN.

Ces cinq années sont considérées comme des années d'activité de service. Pour éviter que l'intéressé ne cumule les 176 000 francs et les 396 000 francs, le ministère des Finances décomptera au moment où il calculera le montant de la pension de fonctionnaire, le montant correspondant à la période de cinq ans au cours de laquelle l'intéressé aura siégé au Parlement. Il touchera donc une pension pour les années au cours desquelles il aura accompli effectivement un travail de fonctionnaire, et il pourra la cumuler avec la pension de 396 000 francs qu'il touchera pour les cinq années au cours desquelles il aura siégé en tant que parlementaire.

La loi du 18 septembre 1986, qui instaure un congé politique pour les membres du personnel des services publics, concerne en fait les mandats politiques non parlementaires. Il convient de signaler que la période de congé politique visée dans la loi ne peut pas être confondue avec une période d'absence non rémunérée assimilée à une période d'activité de service.

Par conséquent, elle ne sera pas prise en compte pour le calcul de la pension à charge du Trésor public.

L'article 105 concerne uniquement les députés, les sénateurs et les élus membres des pouvoirs législatifs.

Un membre exprime le souhait, déjà formulé par l'Union des villes et communes belges, que les politiques puissent bénéficier d'un statut social, à tous les niveaux de pouvoir.

Le ministre estime que l'article 105 du projet constitue déjà un pas important dans cette direction.

Un autre membre estime que l'octroi d'un congé politique constitue également un progrès important pour ce qui est du bon fonctionnement de la démocratie. Il permet à certaines personnes d'exercer un mandat parlementaire pendant un certain temps et de poursuivre, éventuellement, leur carrière professionnelle ensuite. Il permet également d'accélérer la rotation des mandats.

III. VOTES

L'article 105 a été adopté par 12 voix et 2 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 12 membres présents.

Le Rapporteur,
Andrée DELCOURT-PETRE. *Le Président,*
Etienne COOREMAN.